ΑΙ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΙ

ΑΤΜΟΠΛΟΪΚΑΙ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΙ

Δι' Ἰωάννινα, "Αμφισσαν, Γαλαξείδιον, Ἐρατινήν, Λοιδορίκιον ἀτμοπλοϊκῶς 12 1)2 π. μ.

ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΑΤΜΟΠΛΟΪΑ

Γ. ΠΟΤΑΜΙΑΝΟΣ Α. Ε

ΠΕΤΡΟΣ Κυριακὴν 9ην ἐσπερινὴν διὰ Πειραιᾶ.

ΔΕΥΚΑΣ Δευτέραν 9ην ἐσπερινὴν διὰ Πειραιᾶ.

ΠΟΛΙΚΟΣ Δευτέραν 11ην ἐσπερινὴν διὰ Πειραιᾶ.

ΠΕΤΡΟΣ Τρίτην 5 1)2 πρωϊνὴν διὰ Ἀστακὸν, Μύτικα, Δευκάδα, Πρέβεζαν, Κόπραιναν, Ἀμφιλοχίαν.

ΔΕΩΝ Τρίτην 5ην πρωϊνὴν Ζάκυνθον, Δηξούριον, Ἀργοστόλιον.

ΙΘΑΚΗ Τρίτην 9ην ἐσπερινὴν διὰ Πειραιᾶ.

ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΑΙ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΙ

Πάτρα—Ἀθῆναι

Καθ' ἑκάστην τακτικαὶ Ἀναχωρήσεις δι' Ἀθήνας ἐκ Πατρῶν ὥραν 7,00' πρωϊνὴν, ἐξ Αἰγίου 6,37'. Ἀκράτας 9,38'. Σιλοκάστρου 10,40'. Κορίνθου 12.27' ἀφιξις εἰς Ἀθήνας 15.ὥραν.38

Ἐπίσης δι' Ἀθήνας ἐκ Πατρῶν καὶ ὥραν 12.30' μ. μ., ἐξ Αἰγίου 13 44' Ἀκράτας 14,32' Σελινοῦντος 15.24', Κορίνθου 16.29' ἀφιξις εἰς Ἀθήνας 19.33' νυκτερινήν.

Πάτρα—Ἀγρίνιον

Καθ' ἑκάστην τακτικαὶ ἀναχωρήσεις ἀτμοπλοϊκῶς μέχρι Κρυονερίου καὶ ἐκεῖθεν σιδηροδρομικῶς δι' Ἀγρίνιον. Ἀναχώρησις 7. Μεσολογγίου 9.33', Αἰτωλικοῦ 9.56'. ἀφιξις εἰς Ἀγρίνιον 11. 24' μ.

Πάτρα—Καλάμαι

Καθ' ἑκάστην τακτικαὶ ἀναχωρήσεις διὰ Καλάμας ἐκ Πατρῶν καὶ ὥραν 6.25' πρωϊνὴν Ἀχαΐας 7,31' Λεχαινῶν 8.52', Γαστούνης 9,20', Ἀμαλιάδος 9.46', Πύργου 0.50. Κυπαρισσίας 12.35', ἀφιξις εἰς Καλάμας 15 40'.

ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟΝ

Ἀγίου Ἀνδρέου 67 Τηλ. 4.60

ΚΗΛΗ

Πάσης μορφῆς (Ξόγκι-πέσιμο) τύποις στομάχων, σπλάγχνων, νεφρῶν, ἐνδέρων, μήτρας κ.λπ. κ.λπ.

ΘΕΡΑΠΕΥΟΝΤΑΙ ΑΣΦΑΛΩΣ δι' ἐπιστημονικῆς ἐφαρμογῆς ἠλεκτικῶν Κηλεπιδέσμων καὶ Ζωνῶν κατὰ τὸ σπουδαιότερα τῶν κορυφαίων Γάλλων ἰατρῶν Leon Mounac-Lenand Banner κατασκευαζομένων εἰς τὸ Ἐπιστημονικὸν Ἐργαστήριον τοῦ κ.

ΖΩΗ ΣΤΕΡΓΙΟΠΟΥΛΟΥ

87—Κανακάρη—87 ΕΝ ΠΑΤΡΑΙΣ

Σπεύσατε οἱ πάσχοντες ἐκ τῶν ἄνω παθήσεων.

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΧΗΜΕΙΑΣ

ΑΡΤ. ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΙΑΤΡΟΥ ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΟΥ - ΥΓΙΕΙΝΟΛΟΓΟΥ

Ἐπὶ διετίαν ἐκπαιδευθέντος εἰς Ἱνστιτοῦτον ΠΑΣΤΕΡ καὶ νοσοκομεῖα Παρισίων, καὶ Στρασβούργου. Τέως βοηθοῦ κεντρικοῦ μικροβιολογικοῦ ἐργαστηρίου ὑπουργείου Ὑγιεινῆς, διευθυντοῦ ἐπὶ ὀκταετίαν ἐργαστηρίων στρατιωτικῶν νοσοκομείων.

Ω

Ἐκτελοῦνται ἀναλύσεις: οὔρων, αἱματος, πτυέλων, ἐκκριμάτων, γαστρικοῦ, ἐγκεφαλικοῦ ὑγροῦ, ἐξετάσεις μικροβιολογικαί, σὐρρολογικαί, παρασιτολογικαί, πανὸς εἴδους αἱματοκαλλιέργειαι, πατεμβόλαια, ἀνεδράσεις Wassermann, Weinderg, Widal κλπ. ἀναλύσεις γάλακτος

Ὁδὸς Πατρέως ἀριθ. 9

ΙΑΤΡΕΙΟΝ

ΔΗΜ. Α. ΚΟΝΤΑΞΗ

ΕΙΔΙΚΟΥ

ΑΦΡΟΔΙΣΙΟΛΟΓΟΥ

ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΟΥ

τέως ἔσωτ. ἰατροῦ τοῦ νοσοκομείου Α. Σωτηρίας.

Διαθερμία, ἠλεκτροπηξία, ἀνθρακικὸν ὀξὺ κ.λ.π.

Δέχεται καθ' ἑκάστην ἐν τῷ ἰατρείῳ του γωνία Μαιζῶνος-Παντανάσσης 29 (ἐναντι Δημαρχίας) ἀριθ. τηλεφ. 7—53.

Ἰδιαιτέρα αἴθουσα δι' ἑκαστον ἀσθενῆ.

ΝΕΑ ΜΕΓΑΛΗ ΚΛΙΝΙΚΗ

Χ. ΓΡΟΥΓΟΥΡΗ- ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΟΥ-ΟΥΡΟΛΟΓΟΥ

Ο «ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ»

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ

Διδάκτορος τῆς Ἰατρικῆς; Σχολῆς τοῦ Monpellier. Πρώην ἐσωτερικοῦ ἰατροῦ «interne»τῶν Πανεπιστημιακῶν κλινικῶν τῶν νοσοκομείων Cou ceprira, Matseille. Ἐφαρμογὴ ἀκτίνων Ultra Violet. Διαθερμίας. Κυστεοσκοπήσεις

Ὁδὸς Τσερ-Τσου

(Παρὰ τὰ Ὕφη Λώνια)

ΑΙΜΟΡΡΟΪΔΕΣ - ΚΙΡΣΟΙ

Θεραπεία δι' ἐνέσεων

ΙΑΤΡΟΣ Ἰ. Θ. ΚΟΚΚΑΛΗΣ

Ἐν Παρισίοις, Βιέννη καὶ Ἐλβετία εἰδικευθεὶς εἰς τὰ νοσήματα:

Στομάχου. — Ἐντέρων Ἥπατος. — Πνευμόνων Τεχνητὸς πνευμοθώραξ. Φρενοεξαιρέσεις. Ἐγκεφαλοσκοπήσεις

323 Ὁδὸς Κορίνθου 323

Τηλ. 3-37 Ὧραι ἐπισκέψεων: 9—11 π. μ. καὶ 3—5 μ. μ.

Δ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΙΑΤΡΟΣ

Εἰδικὸς Δερματολόγος Συφιλιδολόγος

Παντανάσσης-Ρήγα Φερραίου 'Αριθ. Τηλεφ. 8—61

Ο ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΣ "ΤΗΛΕΓΡΑΦΟΣ,,

ΓΙΑ ΕΝΑ ΝΕΟ ΞΕΚΙΝΗΜΑ

Η ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΝΕΚΡΑ ΤΩΝ ΠΑΤΡΩΝ

ΤΙ ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ ΝΑ ΓΙΝΗ

Ὅταν, τὸ καλοκαίρι τοῦ 1933, ὁ μακαρίτης σκηνοθέτης τοῦ «Ἐθνικοῦ» Φῶτο; Πολίτης βρέθηκε στὴν Πάτρα, ζήτησε πληροφορίες γιὰ τὴν κίνηση — ἐννοοῦσε τὴν φιλολογική — τῆς πόλεως.

Ἔξάγουμε πενῆντα χιλιάδες χιλιόλιτρα σταφίδα καὶ εἰσάγουμε ὡς εἶκοσι χιλιάδες τόννους μπακαλιάρο, τοῦ ἀπήντησεν ἕνας ἀπὸ τὴν παρέα τῶν συνομιλητῶν μὲ πρόποτηχη φυσικότητα.

Ὁ Πολίτης δὲν χαμογέλασε. Μάλιστα φάνηκε νὰ στενοχωρήθηκε, ὄχι γιὰ τὴν ἀνυπαρξία καὶ τὴν ἰσχνὴ ἀκόμη πνευματικὴ ζωὴ στὴν πόλη μας, ἀλλὰ γιὰ τὸν τρόπο ποὺ τοῦ μεταδόθηκε τὸ πρᾶγμα. Δὲν τοῦ ἄρεσε καθόλου αὐτὸς ὁ αὐτοσαρκασμός, ὁ εὐκολος καὶ μοιρολατρικός, ποὺ ἐνεῖχε ἴσως κάτι ἀπὸ τὴν σκεπασμένην ὑπεροψίαν τῶν μικρῶν καὶ ὀκυρῶν ἀνθρώπων.

Ἐξ ἄλλου, εἶχε κάμει ἐλληθινὴ ἐντύπωση στὸν Πολίτη τὸ γεγονὸς ὅτι, παρ' ὅλη τὴν πνευματικὴ ξεραΐλα τὴν ὁποίαν, ἡ ἀρχίζει τοῦ εἶχε προσελκύσει γύρω του ἕναν εὐάριθμον ὅμιλο νέων ποὺ διψοῦσαν γιὰ μίαν ἀνάτασιν τῆς σκέψεώς των καὶ ποὺ φανέρωναν, παρὰ τὴν ἀτελῆ κατάρτισή των, ὅτι παρακολουθοῦσαν μὲ ἐνδιαφέρον ὅλα τὰ διανοητικὰ ρεύματα τῆς ἐποχῆς.

Καὶ τοῦ γεννήθηκε ἡ ἰδέα ὅτι μπορεῖ νὰ γίνουν πολλὰ πράγματα στὴν ἑλληνικὴ ἐπαρχία, καὶ στὴν Πάτρα. "Ἐγράψεν ἐπιφυλλίδες γι' αὐτὸ τὸ θέμα, προσπάθησε νὰ σκορπίση τὴν αὔρα τῆς ὑγείας καὶ τῆς ἁβαισοδοξίας πάνω στὰ λιμνασμένα νερά, πῆρε γιὰ παράδειγμα τὶς κληρονομικὲς εὐτυχεῖς περιπτώσεις τῶν ὑφαντουργικῶν, ὑφασ.δεψικῶν καὶ σταφιδεμπορικῶν οἰκογενειῶν καὶ ὀνειροπόλησε τί θὰ μποροῦσε νὰ γίνη ἂν ἡ συστηματοποιημένη ἀξιὰ ἐκδήλωσις ζωτικότητος μεταφερόταν σὲ ἀτμόσφαιρα καὶ πόθους πνευματικούς, καὶ τέλος συνέστησε στοὺς συνομιλητές του νὰ βαρρήσουν καὶ νὰ δημιουργήσουν κάτι στὴν Πάτρα.

Θέλετε νὰ μάθετε τί ἔγινε; "Οταν ἔφυγε τὸ Ἐθνικὸ θέατρο καὶ ὁ Πολίτης, οἱ νέοι ποὺ ἀποτελοῦσαν τὴν συντροφιὰ ἀνεκρίνοντο καὶ ποτὲ πιὰ δὲν συναντήθηκαν μεταξύ των! "Ολοι οἱ νέοι ἐκεῖνοι ποὺ, ἐπάνω σὲ μιὰ στιγμιαία ἔκλαμψη, φάνηκαν ἐλοζόντανοι, γειράτοι σφρῖγος καὶ δρεξη, σκόρπισαν σὰν νὰ τοὺς ἔβαρνε ἄδικη κατάρα καὶ, κατὰ μία ἔκφρασι τοῦ ἴδιου τοῦ Πολίτη, φραβήχτηκαν στὴ σκοτεινὴ γωνιὰ τῶν νὰ μπρικάξουν τὴν λιγοστὴ ζωϊκὴ των πεῖρα, πνευματικὸς ἀπισχνομένοι ἄθυμοι ὡς μὲ τὰ ἔγκατα τῆς ὑπάρξεώς των, χωρὶς ζωϊκὸ θρησμὸ χωρὶς ἀντχλικὸ κέρι.

Τί σημασία μπορεῖ νὰ ἔχη δὴ αὐτὴ ἡ ἱστορία; Τί φταίει πραγματικὰ στὴν πόλι μας γιὰ μὴν παρουσιάζη οὔτε τὴν παραμικρὴ πνευματικὴ κίνησι; Τὰ σοβαρὰ φιλολογικὰ περιοδικὰ βρίσκουν ἀρκετὲς δεκάδες ἀναγνώστες, ὑπάρχουν ἀκόμη μερικοὶ φανατικοὶ ποὺ παρακολουθοῦν τὶς τελευταῖες ἐκδόσεις τῶν βιβλίων, μπορεῖ ἀκόμη νὰ βρεθοῦν ἄνθρωποι μὲ ἀξιόλογες βιβλιοθῆκες καὶ βιβλία μὲ κομψὲνα φύλλα. "Ολα αὐτὰ τὰ συμπτώματα σημαίνουν ὅτι ὑπάρχει στὴν Πάτρα ἕνας ἐσωτερικὸς ἀνθρώπινος πόθος νὰ ἐκφρασθῆ, ἕνα ἐσωτερικὸ ἀνάγκασμα νὰ ἀνεβῆ πρὸς τὰ ἔξω, ὅμως ἡ ἐπιθυμία του ἀπὸ τὴν αἴγλα του τὴν φιλολογικὴν αὐτὴν ὀργάνωση. Τὸ ὄρος δὲν ἔκινήθη ἀπὸ τὴ θέσι του, οὔτε καὶ οἱ πατερικοὶ ἐπιδοῦσι ὄρεξη νὰ ἀπὸ τὴν δική των.

Μία ἀκόμη φορά — ἄλλα αὐτὰ στὰ τελευταῖα χρόνια — ἔσκασε ξαφνικὰ σὰν μπόμπα στοὺς ἀνθρώπους συμπολίτες ἡ εἴδησις ὅτι, ἐν κρυπτῷ καὶ παραδύσει, εἶχε ἀποτελεσθεῖ σπουδαία ὀργάνωσις μὲ τὸν ἐπιβλητικὸ τίτλον «Ἀχαϊκὸν Ἴδρυμα Γραμμάτων καὶ Τεχνῶν». Μία Ἀκαδημία ἐν σμικρῷ, δυστυχῶς! Πρόσωπα ἄξια κάθε τιμῆς, ὁπλήρωσε καὶ σεβάσμιοι πατερούρθηκαν σὲ μιὰ ἀνοίξα μίμηση καὶ ἀπεστέλθησαν ἕνα κλεινὸ συνάφι Κινέζων μανδαρίνων ἐν μέσαις Πάτραις. Δανείστηκαν ἕναν ἀνύφαλο ἐπιδιλπικὸ τόνο γιὰ νὰ προδαίνουν ἑκάστοτε εἰς «ἀνακοινώσεις», καὶ ἔδειναν συστηματικὰ μιὰ σύντομη περίληψη τῶν ἐργασιῶν των ἑπρὸς χάριν τοῦ ὄχλου. Μήπως ἔβρετε νὰ μᾶς πληροφορήσετε σὲ τί πλάτος καὶ σὲ τί μῆκος ἐναυάγησεν αὐτανδρον ἕνα τέτοιο σῦτε ἀδιάφορο ἐνώπιον τῆς ἀδικίας. Δὲν ἐπιτρέπεται νὰ κανέναν νὰ κλείνεται στὸν φιλντισένιο πύργο του, ὅταν τὸ ὄλμα τρέχει ἐξω οἱ ἰδέες τείνουν σὲ μία σύγκρουση ἀπὸ τὴν ὁποία ἐξάρτεται τὸ περπωμένον τῆς κοινωνίας. Μπορεῖτε μάλιστα νὰ υἱοθετήσουμε αὐτὰ ποὺ ἔλεγε ὁ ποιητής:

Κακὸ σ' αὐτὸν ποὺ ἀνοιχτὰ ἀνοίγει
ὅταν τὸν σκοτάδια καὶ μίση
παράξενον τοῦ λαοῦ τὴ βοή!

Ντροπὴ γιὰ τὸν διειλὸ τὸν στοχαστὴ
ποὺ σὰν τὸν ἄρχηστο τραγουδιστὴ
ἀπὸ τῆς πολιτεῖας φεύγει τηθόρα!

Σήμερα, πολὺ λιγότερο ἀπὸ κάθε ἄλλη φορὰ ἐπιτρέπεται νὰ πάρη κανεὶς τὰ σανίδια καὶ νὰ φεύγη ἀπὸ τὴν πολιτεῖας τὴ θώρα, γιατὶ ἡ πολιτεία, δηλαδὴ ἡ Ἀνθρωπότης, ἔχει ἀνάγκη τῆς ἐργασίας μας καὶ τοῦ θάρρους μας.

Οὔτε σημαίες οὔτε σάλπιγγες διαλαλοῦν αὐτὸ θάρρος. Ὁ Ζωρὲς τὸ ἀποκαλεῖ ἐξύφωση τοῦ Ἀνθρώπου. Αὐτὸ εἶναι καὶ μόνο αὐτό. Ὁ μεγάλος διανοούμενος ἀκριβῶς εἶναι ἐκεῖνος ποὺ ἔχει τὴν γνώμη του, ὅστε πρέπει νὰ τὴν σημειώσουμε:

«Θάρρος, Ἐλεγε ὁ Ζώρες, εἶναι νὰ διαλέγης ἕνα ἐπάγγελμα καὶ νὰ τὸ ἐκτελῆς καλά, ὅπου καὶ νἄναι. Εἶναι νὰ μὴν ἀποστρέφεσαι μιὰ ἐργασία λεπτομερειακὴ ἢ μονότονη, εἶναι νὰ γίνεσαι, δσο εἶναι δυνατὸν στὸν καθένα, ἕνας ἐξειδικευμένος. Θάρρος εἶναι νὰ εἶσαι, ἀσχέτως μὲ τὸ ἐπάγγελμα, πρακτικὸς καὶ φιλόσοφος μαζί. Θάρρος εἶναι, νὰ ἐννοῆς τὴν δικιά σου ζωή, νὰ τὴν καθορίζης, νὰ τὴν ἐμβαθύνης, νὰ τὴν ἐνδρομονίζης μὲ τὴν γενικὴ ζωή.

Θάρρος εἶναι νὰ συγκρατῆς τὰ σφάλματά σου, νὰ ὑποφέρης ἐξαίτιας των, ἀλλὰ νὰ μὴ καταβάλλεσαι καὶ νὰ ἐπιδιώκης τὸν δρόμο σου. Θάρρος εἶναι ν' ἀγαπᾶς τὴ ζωὴ καὶ νὰ βλέπης τὸν θάνατο νὰ μὲ ἤρεμο βλέμμα, νὰ πηγαίνης πρὸς τὸ ἰδεῶδες καὶ νὰ ἔνοιῶς τὸ πραγματικό, νὰ βρᾶς ἀκόμη καὶ νὰ ἀγαπήσουν στὶς μεγάλες ὑποθέσεις. Θάρρος εἶναι νὰ ζητᾶς τὴν ἀλήθεια καὶ νὰ μὴν ὑφίστασαι τὸν νόμο τοῦ φεύδους ποὺ περνᾶ ἀπὸ φιλοσοφικὰ καὶ νὰ μὴν κάνης τὴν ψυχή σου, τὸ στόμα σου καὶ τὰ χέρια σου, ἠχὼ τῶν ἀνθρώπων χειροκροτημάτων καὶ τῶν φανατικῶν ἀλαλαγμῶν.»

Θάρρος εἶναι πρὸ πάντων νὰ ἐλευθερωθῆς ἀπὸ τὴν πλάνη, ἀπὸ ὅλες τὶς πλάνες καὶ νὰ μὴν ἀποδέχεσαι καμμιὰ ἐξουσία, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Λόγο.

Ἂς ἔχουμε λοιπὸν τὸ θάρρος νὰ εἰμεθα ἐλεύθεροι. Ἂς λυτροῦμε ἀπὸ τὸ ψεῦδος ἀπὸ τὴν δύναμη καὶ τὶς προλήψεις τοῦ δόγματος, ἀπὸ τὴν δουλότητα τῶν λέξεων καὶ τὶς μικρὲς κοσμικὲς θειλίες, ἀπὸ τὸ φέβας τῶν ἀσθαιρέτων ἀφαιρχῶν καὶ ἀπὸ τὴν λατρεία τοῦ χρυσοῦ.

Καὶ ὅταν ἔρθη ἡ ἀναποφευκτη βραδυὰ τῆς τελευταίας ἡμέρας, σὰν ἀνθρωποι ἐλεύθεροι θὰ γειρουμε στὴν μητέρα γῆ χωρὶς θλίψη καὶ χωρὶς φόβο, ὅπως ὁ καλὸς ἐργάτης, ἀφοῦ ἐξεπλήρωσε τὸ χρέος του, ἀποκοιμᾶται μὲ τὸ δικαίωμα νὰ ἐλπίζη.

Λέων ΛΕΓΚΑΒΡ

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΑ

ΘΑΡΡΟΣ

Μία πρᾶξις θάρρους εἶναι κατ' οὐσίαν μία πρᾶξις ἀνταρσίας, ἐναντίον τῶν ἀνθρώπων εἴτε ἐναντίον τῆς μοίρας. Γι' αὐτό, χωρὶς ἀμφιβολία, ἀπὸ ὑποσυνείδητη ἐκτίμηση τῆς ὑπερηφανείας της ἀνθρώπινης ζωῆς καὶ ἀξιοπρέπειας, ἀλλὰ τὰ ἔθνη, σ' ὅλες τὶς ἐποχές, ὕμνησαν τὸ θάρρος ὡς τὴν εὐγενικώτερη ἀρετή. Οἱ ἀρχαῖοι τὸ θεοποιοῦσαν ὡς ἀρετὴ καὶ ἐζωγράφισαν τοῦ ἀφιέρωναν ναοὺς ὅπου ἔδειδήλωναν τὴν εὐλάβειά των.

Ὑπῆρξαν ἐποχὲς — καθὼς ὑπάρχουν πάντοτε περιστάσεις — ποὺ τὸ σωματικὸ θάρρος θεωρήθηκε ἀναγκαιότερο. Πιθανὸν αὐτὸ νὰ μὴν εἶναι τὸ πιὸ ὕψιστο, ἀφοῦ ἐξίμεσε τὰ εὐγενικὰ τῶν προιστορικῶν ἐκείνων πλασμάτων ποὺ δὲν διέφεραν καὶ πολὺ ἀπὸ τὰ ζῶα καὶ εἰμεθα τὰ παιδιὰ τῶν μεγάλων βαρβάρων ποὺ ἡ φοβέρα τους ἔμεινε στὴν ἱστορία. Διὰ μέσου τῶν ἀναριθμήτων γεννεῶν, εἶναι φυσικὸ νὰ διατηροῦμε μέσα μας σπέρματα θυμοῦ καὶ βίας, ποὺ μᾶς ὁθοῦν στὴ μάχη, σὰν θηρία.

Ἂς μὴ περιφρονοῦμε ὅμως αὐτὰ τὸ θάρρος αὐτὸ μᾶς κάνει νὰ ἐξεγειρόμεθα ὅταν κτυποῦν ἕνα παιδάκι ἢ ὅταν παραβιάζουν τὸ Δίκαιον· αὐτὸ μᾶς κάνει νὰ πιάνουμε τὰ ὅπλα ὅταν δολοφονοῦν ἕνα λαό. Διότι, καίτοι αὐτὸ τὸ θάρρος εἶναι θυμοί καὶ τῆς βίας παρέμεινε μέσα μας σὰν ἕνα σημάδι τῆς καταγωγῆς μας, ἐμεῖς οἱ πολιτισμένοι, εἰμεῖς δηλαδὴ ποὺ ἐφθάσαμε τὶς διανοητικὲς καὶ ἠθικὲς μας διάτητες ὡς ἕνα βαθμὸ τελειοποιήσεως, τὸ πεθαρρούμε, καὶ θέλουμε νὰ εἶναι στὸ ἑξῆς τὸ στήριγμα τῶν ἀδυνάτων καὶ ἡ προστασία τῆς δικαιοσύνης. Πιστεύουμε ὅτι δὲν πρέπει νὰ ὑπάρχουν ὀδδέτεροι ἐνώπιον τοῦ ἐγκλήματος οὔτε ἀδιάφοροι ἐνώπιον τῆς ἀδικίας. Δὲν ἐπιτρέπεται νὰ κανέναν νὰ κλείνεται στὸν φιλντισένιο πύργο του, ὅταν τὸ ὄλμα τρέχει ἐξω οἱ ἰδέες τείνουν σὲ μία σύγκρουση ἀπὸ τὴν ὁποία ἐξάρτεται τὸ περπωμένον τῆς κοινωνίας. Μπορεῖτε μάλιστα νὰ υἱοθετήσουμε αὐτὰ ποὺ ἔλεγε ὁ ποιητής:

Κακὸ σ' αὐτὸν ποὺ ἀνοιχτὰ ἀνοίγει
ὅταν τὸν σκοτάδια καὶ μίση
παράξενον τοῦ λαοῦ τὴ βοή!

Ντροπὴ γιὰ τὸν διειλὸ τὸν στοχαστὴ
ποὺ σὰν τὸν ἄρχηστο τραγουδιστὴ
ἀπὸ τῆς πολιτεῖας φεύγει τηθόρα!

Σήμερα, πολὺ λιγότερο ἀπὸ κάθε ἄλλη φορὰ ἐπιτρέπεται νὰ πάρη κανεὶς τὰ σανίδια καὶ νὰ φεύγη ἀπὸ τὴν πολιτεῖας τὴ θώρα, γιατὶ ἡ πολιτεία, δηλαδὴ ἡ Ἀνθρωπότης, ἔχει ἀνάγκη τῆς ἐργασίας μας καὶ τοῦ θάρρους μας.

Οὔτε σημαίες οὔτε σάλπιγγες διαλαλοῦν αὐτὸ θάρρος. Ὁ Ζωρὲς τὸ ἀποκαλεῖ ἐξύφωση τοῦ Ἀνθρώπου. Αὐτὸ εἶναι καὶ μόνο αὐτό. Ὁ μεγάλος διανοούμενος ἀκριβῶς εἶναι ἐκεῖνος ποὺ ἔχει τὴν γνώμη του, ὅστε πρέπει νὰ τὴν σημειώσουμε:

«Θάρρος, Ἐλεγε ὁ Ζώρες, εἶναι νὰ διαλέγης ἕνα ἐπάγγελμα καὶ νὰ τὸ ἐκτελῆς καλά, ὅπου καὶ νἄναι. Εἶναι νὰ μὴν ἀποστρέφεσαι μιὰ ἐργασία λεπτομερειακὴ ἢ μονότονη, εἶναι νὰ γίνεσαι, δσο εἶναι δυνατὸν στὸν καθένα, ἕνας ἐξειδικευμένος. Θάρρος εἶναι νὰ εἶσαι, ἀσχέτως μὲ τὸ ἐπάγγελμα, πρακτικὸς καὶ φιλόσοφος μαζί. Θάρρος εἶναι, νὰ ἐννοῆς τὴν δικιά σου ζωή, νὰ τὴν καθορίζης, νὰ τὴν ἐμβαθύνης, νὰ τὴν ἐνδρομονίζης μὲ τὴν γενικὴ ζωή.

Θάρρος εἶναι νὰ συγκρατῆς τὰ σφάλματά σου, νὰ ὑποφέρης ἐξαίτιας των, ἀλλὰ νὰ μὴ καταβάλλεσαι καὶ νὰ ἐπιδιώκης τὸν δρόμο σου. Θάρρος εἶναι ν' ἀγαπᾶς τὴ ζωὴ καὶ νὰ βλέπης τὸν θάνατο νὰ μὲ ἤρεμο βλέμμα, νὰ πηγαίνης πρὸς τὸ ἰδεῶδες καὶ νὰ ἔνοιῶς τὸ πραγματικό, νὰ βρᾶς ἀκόμη καὶ νὰ ἀγαπήσουν στὶς μεγάλες ὑποθέσεις. Θάρρος εἶναι νὰ ζητᾶς τὴν ἀλήθεια καὶ νὰ μὴν ὑφίστασαι τὸν νόμο τοῦ φεύδους ποὺ περνᾶ ἀπὸ φιλοσοφικὰ καὶ νὰ μὴν κάνης τὴν ψυχή σου, τὸ στόμα σου καὶ τὰ χέρια σου, ἠχὼ τῶν ἀνθρώπων χειροκροτημάτων καὶ τῶν φανατικῶν ἀλαλαγμῶν.»

Θάρρος εἶναι πρὸ πάντων νὰ ἐλευθερωθῆς ἀπὸ τὴν πλάνη, ἀπὸ ὅλες τὶς πλάνες καὶ νὰ μὴν ἀποδέχεσαι καμμιὰ ἐξουσία, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Λόγο.

Ἂς ἔχουμε λοιπὸν τὸ θάρρος νὰ εἰμεθα ἐλεύθεροι. Ἂς λυτροῦμε ἀπὸ τὸ ψεῦδος ἀπὸ τὴν δύναμη καὶ τὶς προλήψεις τοῦ δόγματος, ἀπὸ τὴν δουλότητα τῶν λέξεων καὶ τὶς μικρὲς κοσμικὲς θειλίες, ἀπὸ τὸ φέβας τῶν ἀσθαιρέτων ἀφαιρχῶν καὶ ἀπὸ τὴν λατρεία τοῦ χρυσοῦ.

Καὶ ὅταν ἔρθη ἡ ἀναποφευκτη βραδυὰ τῆς τελευταίας ἡμέρας, σὰν ἀνθρωποι ἐλεύθεροι θὰ γειρουμε στὴν μητέρα γῆ χωρὶς θλίψη καὶ χωρὶς φόβο, ὅπως ὁ καλὸς ἐργάτης, ἀφοῦ ἐξεπλήρωσε τὸ χρέος του, ἀποκοιμᾶται μὲ τὸ δικαίωμα νὰ ἐλπίζη.

Λέων ΛΕΓΚΑΒΡ

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΙ

Η ΜΑΥΡΗ ΨΥΧΗ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΜΑΥΡΩΝ

Ἡ διένεξις μεταξὺ Ἰταλίας καὶ Αἰθιοπίας ἔφερε καὶ πάλιν εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν τοῦ παγκοσμίου ἐνδιαφέροντος τὸ ζήτημα τῶν ἐγχρώμων φυλῶν καὶ εἰδικώτερον τῶν μαύρων.

Αἱ κινηματογραφικαὶ ταινίαι αἱ ὁποῖαι ἀσχολοῦνται μὲ τὴν ζωὴν τῶν μαύρων σημειώνουν καταπληκτικὴν ἐπιτυχίαν. Ἐπίσης, κυκλοφοροῦν πολλὰ βιβλία γύρω ἀπὸ τὸν πολιτισμὸν τῶν μαύρων. Συλλογαὶ τραγουδιῶν, ἠθίμων, παραδόσεων, μύθων τῶν μαύρων τῆς Ἀμερικῆς καὶ τῆς Ἀφρικῆς καταπλήσσουν τὴν ἀγοράν.

Μία ἀπὸ τὰς συλλογὰς αὐτὰς εἶναι καὶ ἡ κυκλοφορήσασα τελευταίως ὑπὸ τὸν τίτλον «Μαύρη ψυχὴ» ὑπὸ τοῦ Γάλλου Μωρὶς Ντελαφὸς, πρώην διοικητοῦ εἰς τὴν Γαλλικὴν Σομαλίαν καὶ ἄλλας ἀποικίας τῆς Ἀφρικῆς καὶ καθηγητοῦ εἰς τὴν ἀποικιακὴν σχολὴν καὶ τὴν σχολὴν τῶν ἀνατολικῶν γλωσσῶν εἰς τὸ Παρίσι.

Ἀπὸ τὴν πλουσιωτάτην αὐτὴν συλλογὴν ἀποδεικνύεται ὅτι οἱ μαῦροι, τοὺς ὁποίους χαρακτηρίζομεν ὡς ἀγρίους καὶ ἀπολιτίστους, ἔχουν ἕνα πλούσιον συναισθηματικὸν κόσμον, ἐκτειγόμενον εἰς δλην τὴν κλίμακα τοῦ ἔρωτος, τῆς φιλίας, τῆς γερῆς λαϊκῆς σοφίας, τῆς φιλοσοφικῆς διαθέσεως, ἀπέναντι τοῦ μυστηρίου τῆς ζωῆς.

Ἀπὸ τὴν συλλογὴν αὐτὴν στα-χυολογοῦμεν χαρακτηριστικὰ παραδείγματα τοῦ ψυχικοῦ κόσμου τῶν μαύρων καὶ ἀρχίζομεν ἀπὸ τὰ ἐρωτικὰ τραγούδια των.

«Ὦ, ὡραῖε Σοκοτὴ, ὦ ὡραῖο παλληκάρι! Πάρε με νὰ φύγουμε! Πάρε, με ἀφένγημου,πάρεμε νὰ φύγουμε μακρυά! Νὰ κατεβοῦμε κάτω στὸν ποταμό, τὸ μέγαλο ποτάμι μὲ τὰ ἄγρια κροκόδειλα! Πάρε με νὰ φύγουμε!»

Ἄλλο ἐρωτικὸ τραγούδι τῶν μαύρων τῆς περιοχῆς τοῦ Μποράμο.

«Ὁ οὐρανὸς σκοτείνιασε, πῆρε ἕνα χρῶμα μπλοῦ σκοτεινὸ σὰν τὸ μπαμπάκι ἅταν τὸ βάφουν λουλακί... Ἡ ὁμίχλη σιγὰ ἀπλώθηκε, σὰν ἕνα γάλα ποὺ χύθηκε σταγόνα —σταγόνα. Ἡ ὄαινα σὺβλιαξε τὸ λιονταρι μούγκρισε...Αὐτὴ τὴν ὥρα εἶναι γλυκὰ γ' ἀλλάζης μυστικὰ μὲ τὸν ἀγαπημένο σου.»

"Ἕνας ἐρωτικὸς σπαραγμός :

«Ὁ θάνατος τὸν πῆρε, καὶ τώρα θὰ τὸν ἔχουν θάψει! Ἀλλοίμονο! Ἀλλοίμονο! Τὸ γεράκι πῆρε τὸν καλό μου κι' ἄφισε ἐμένα. Ἀλλοίμονο ἀλλοίμονο! Δὲν ὑπάρχει πιὰ χαρὰ γιὰ μένα! ὁ ἀγαπημένος μου ἔφυγε καὶ δὲν θὰ γυρίση ποτὲ πιὰ! ὁ θάνατος πῆρε τὸν ἀγαπημένο μου καὶ ἄφισε ἐμένα. Τὸ μαῦρο γεράκι τοῦ θανάτου πῆρε τὸν ἀγαπημένο μου κι' ἔφυγε!! Ἀλλοίμονο! ἀλλοίμονον ! Δὲν ἔχω πιὰ χαρά...»

"Ἕνα ἐρωτικὸ τραγούδι τῶν μαύρων τοῦ Μποντοκτοῦ:

«Τὴν νύκτα εἶναι καλὸ νὰ ἔχης πλάϊ σου ἕναν ἀγαπημένο ἄνδρα. Εἶναι καλὸ τὴν νύκτα...Ἀλλὰ τώρα ἔχει ξημερώση καὶ ἀρχίζει ἡ ἡμέρα...»

"Ἕνα πολεμικὸν ἄσμα τῶν μαύρων τῆς Ἀκτῆς τοῦ Ἐλεφαντοστοῦ :

«Δὸς μου μπαροῦτι κι' ἕνα του